

GORJANC

GLASILO OBČINE GORJE

26. marec 2020

številk 120

Vzpostavitev sistema dostave paketov z nujnimi življenjskimi potrebščinami

Neizpostavljanje in preprečevanje okužbe je edini način, da se obvarujemo pred virusom in s skupnimi močmi ustavimo širjenje, zato vas prosimo za spremljanje razmer in dosledno upoštevanje pravil. Za občane in občanke:

- ki ste zaradi zdravstvenih razlogov v samoizolaciji,
- ki ste starejši in brez ožjih sorodnikov ali pa za pomoč ne morete prositi bližnjega sosa

Civilna zaščita Gorje skupaj s humanitarnimi organizacijami iz Občine Gorje vzpostavlja sistem naročanja in dobave paketov nujnih življenjskih potrebščin.

V kolikor potrebujete paket, naročila sprejemamo na telefon 04 575 18 00 (od 8. do 15. ure) ali na e-pošto: obcina.gorje@gorje.si.

Civilna zaščita Gorje je za ljudi/družine v samoizolaciji/karanteni ter starejše pripravila 3 vrste paketov:

- Paket A je pripravljen za oskrbo ene osebe za tri dni (zajtrk, večerja). Njegova vsebina se preračuna glede na število članov gospodinjstva. Vsebuje prepečenec/toast, paštete, ribe v konzervi – z zelenjavo, študentsko hrano in argo juho.

- Paket B je namenjen pripravi toplih obrokov za družino in vsebuje: sol, olje, kis, sladkor, moko, mleko, testenine, marmelado, cedevito, polento, riž, golaž v konzervi, pšenični zdrob, fižol in grah v konzervi, vloženo rdečo peso, pakirano zelje, paket čaja in paket papirnatih robčkov.
- Paket C vsebuje: higienske artikle: pralni prašek, milo, zobna pasta, wc papir in detergent.

Možno je samo naročilo celotnega paketa (ne samo posameznih artiklov) ter brez dodatnih artiklov.

Dostava poteka do vrat, paket se pusti pred vhodnimi vrati, dostavljavec se umakne na varno razdaljo in pokliče naročnika, da ta prevzame paket. V paketu je tudi dobavnica z navedbo količine posameznih artiklov in njihovo ceno.

Sredstva za stroške paketov bo založila Občina Gorje in jih bo po končanju epidemije zaračunala prejemnikom preko izdanega računa.

Bodimo odgovorni in ostanimo doma!

» Civilna zaščita Gorje

Poziv prostovoljcem

Občina Gorje in Civilna zaščita Gorje pozivata k prostovoljstvu za pomoč proti širjenju koronavirusa. Glede na situacijo kaže, da bo potreba po prostovoljcih trajala dalj časa, zato je potrebno večje število prostovoljcev. Vabimo zdrave polnoletne osebe, mlajše od 55 let, da se javijo na tel. 04 575 18 00 ali pišejo na e-pošto obcina.gorje@gorje.si. Naloge bodo primerne prostovoljcem in jih bo določila CZ. Vnaprej se zahvaljujemo za pomoč in pričakujemo vaše prijave. Pazite na svoje zdravje!

» Občina in Civilna zaščita

Poziv gorjanskim kmetom in nosilcem dopolnilnih dejavnosti

pozivamo vse pridelovalce in predelovalce živilskih proizvodov, da svoje izdelke (sadje, zelenjavo, mlečne in mesne izdelke ter druga domača živila) ponudite v prodajo gorjanskim gospodinjstvom. Prosimo, da svoje kontakte in vrsto živila, ki jih lahko prodate, sporočite na mail: obcina.gorje@gorje.si ali na tel. 04/575 18 00. Na podlagi vaših ponudb bomo pripravili letak z zbrano ponudbo, kontakti prodajalcev in načinom prevzema blaga. Letak bomo razposlali vsem gospodinjstvom na območju občine. Stopimo skupaj, ker skupaj nam bo uspelo!

» Občina Gorje

Spoštovane Občanke in Občani,

letošnji marec nas je pretresel, kot ne bi mogli sanjati niti v najhujših sanjah. Tako rekoč čez noč se je način življenja spremenil. Upam, da smo do sedaj prav vsi zaznali resnost situacije in spoštujemo navodila strokovnjakov. Izkušnje in potek širjenja virusa v sosednji Italiji naj nam bo osnova odgovornega ravnanja. Upam, da so bili ukrepi, ki jih je uvedla Slovenija, še pravočasni. Ko razmišljam o situaciji, mi pride na misel, kot da je naša Zemlja potegnila ročno zavoro in da se negotovo vrtimo na spolzkem cestišču. Ne vemo, kdaj in kako se bo vratomolna vožnja končala in kakšne bodo posledice.

Občinska civilna zaščita Gorje je izdelala natančen načrt za primer kužnih bolezni. Velika podpora izvajanju načrta ste prostovoljci, ki jih potrebujemo bolj kot kdaj koli prej. Na tem mestu bi se zahvalil vsem, ki ste se nam že javili in hkrati ponovno pozval vse zdrave polnoletne osebe, stare do 55 let, da se nam oglasite. Ker vemo, se situacija še ne bo tako kmalu normalizirala, zato potrebujemo večje število prostovoljcev, da posamezniki ne bodo preveč obremenjeni.

Ta izvod občinskih novic je v pretežni meri namenjen osveščanju in informiranju glede virusa. Vem, da ste vse napisano slišali in prebrali že večkrat, pa vseeno ponovno objavljamo napotke in navodila, ki so jih pripravile strokovne državne službe. Zase, za naše bližnje in tiste, ki jih niti še ne poznamo, se moramo držati navodil. To je edini način, da zajezimo širjenje virusa in da omogočimo zdravstvenim ustanovam kolikor toliko znosne razmere za oskrbo obolelih.

Vem, da se v tem času omejenih dejavnosti vsi poglobljamo vase, razmišljamo, kako naprej, kako potem, ko bo tole za nami. V tem času bomo ugotovili, kaj nam je zares pomembno, kaj zares potrebujemo in koliko vsega je nepotrebne. To je priložnost za naš preporod, za premike v glavi, za odgovorno ravnanje do nas in našega planeta. Vem, da nas bo veliko postalo prvinskih. Prvinskih v smislu samooskrbe v takšni meri, kot nam bodo dopuščali pogoji in razmere. Skoraj vsi imamo možnost in edino to je rešitev.

Pozivam lastnike gorjanskih kmetij in dopolnilnih dejavnosti, da se odzovete našemu vabilu. Ponudite svoje izdelke in oskrbite soobčane. Na ta način se bomo še bolj povezali in postali močnejši.

Z optimizmom se ozrimo naprej. Prišel bo čas, ko bo za nami to težko obdobje. Iz njega bomo prišli z mnogimi novimi spoznanji. Mislim na vas in želim vse dobro. Pazite nase in ostanite zdravi!

» Vaš župan Peter Torkar

GORJANC - Ustanovitelj in izdajatelj: Občina Gorje, Zgornje Gorje 6b, 4247 Zgornje Gorje; Odgovorna urednica: Romana Purkart. Lektoriranje: Mateja Erman Repe.

Gorjanc je vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 1534; Časopis izhaja v nakladi 1.170 izvodov, brezplačno ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini Gorje. Priprava na tisk in tisk: Antus Jesenice. Distribucija: Pošta Slovenije.

Naslov uredništva: Občina Gorje, Zgornje Gorje 6b, 4247 Zgornje Gorje. Elektronski naslov: gorjanc@gorje.si
Oglasno trženje: Antus Jesenice, tel.: 04 586 51 30; e-mail: info@antus.si

Objava razpisov

Občina Gorje obvešča, da bosta z dnem 26. 3. 2020 na spletni strani Občine Gorje na naslovu www.gorje.si – za vihek OBVESTILA IN OBJAVE/Javni razpisi in objave objavljena naslednja javna razpisa:

1. JAVNI RAZPIS ZA DODELITEV POMOČI ZA OHRANJANJE IN SPODBUJANJE RAZVOJA KMETIJSTVA IN PODEŽELJA V OBČINI GORJE V LETU 2020

Prvi rok za oddajo vlog na objavljeni javni razpis je 29. 4. 2020, drugi rok pa 28. 8. 2020. Vloge za ukrep 8 upravičenci vlagajo samo za drugi rok, in sicer v obdobju od 16. 8. 2020 do 28. 8. 2020.

2. JAVNI RAZPIS ZA RAZVOJ GOSPODARSTVA V OBČINI GORJE ZA LETO 2020

Rok za oddajo vlog na objavljeni javni razpis je 28. 8. 2020.

Razpisna dokumentacija za navedena razpisa bo na voljo tudi v sprejemni pisarni Občine Gorje.

» Občinska uprava Občine Gorje

Obvestilo zdravstvenega doma Bled

Zaradi izrednih kriznih razmer, ki jih je povzročila epidemija novega virusa COVID-19, smo v Zdravstvenem domu Bled vzpostavili dodatne klicne številke.

Za informacije v zvezi s koronavirusom lahko pokličete na telefonsko številko 04/575 4000 ali na 04/ 575 4012. Če potrebujete psihosocialno podporo, pokličite na telefonsko številko 030 711 444 oziroma pišite na zvcbihinj@zd-bohinj.si. Občane in občanke še enkrat pozivamo, naj v primeru simptomov visoke temperature, kašljanja, težkega dihanja ali morebitnega stika z osebo, ki ima potrjeno okužbo s koronavirusom, predhodno pokličejo izbranega zdravnika oziroma številko za nujne primere 112. V primeru, da ste zdravi, vas naprošamo, da ostanete doma!

Naslednja številka Gorjanca izide 30. aprila, prispevke na naslov gorjanc@gorje.si sprejemamo do 22. aprila.

Pomembne informacije v času širjenja koronavirusa

Razširjena sestava občinskega štaba Civilne zaščite Občine Gorje je v povezavi z drugimi humanitarnimi organizacijami pripravila načrt za organizacijo, varno in usklajeno oskrbo na domu.

Dežurna številka je (04) 575 18 00, dosegljiva od 8. do 15. ure.

Telefonska številka je v prvi vrsti namenjena obolelim občankam in občanom v stiski zaradi zagotovitve oskrbe, v primerih, da preko svojih sorodnikov, sosedov ali znancev ne morejo biti oskrbovani. Na to številko lahko občani/občanke Občine Gorje posredujejo podatke o ogroženih osebah, ki potrebujejo pomoč pri dobavi osnovnih življenjskih potrebščin.

DRUGE POMEMBNE INFORMACIJE IN KONTAKTI

- splošne informacije o virusu dobite na brezplačni tel. 080 14 04,
- navodila o ukrepih za zaščito pred virusom preberite na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje Slovenije <https://www.nijz.si/sl/koronavirus-2019-ncov>,
- za pomoč policije kličite 113,
- v primerih nesreč in nujne medicinske pomoči kličite 112.

NAVODILA ZDRAVSTVENEGA DOMA BLED

V primeru, da imate vročino, kašljate, težko dihate, ste bili v tujini ali v tesnem stiku z bolnikom, ki ima potrjeno okužbo z novim koronavirusom, **ostanite doma in pokličite osebnega zdravnika, če ga ne dobite, pa pokličite Zdravstveni dom Bled na številko (04) 575 40 00 ali (04) 575 40 12.**

Sicer pa upoštevajte ukrepe:

- Izogibamo se tesnim stikom z ljudmi, ki kažejo znake nalezljive bolezni.
- Ne dotikamo se oči, nosu in ust.
- V primeru, da zbolimo, ostanemo doma.
- Upoštevamo pravila higiene kašlja.
- Redno si umivamo roke z milom in vodo.
- V primeru, da voda in milo nista dostopna, za razkuževanje rok uporabimo namensko razkužilo za roke. Vsebnost etanola v razkužilu za roke naj bo najmanj 60 %. Razkužilo za roke je namenjeno samo zunanji uporabi. Sredstva za čiščenje/razkuževanje površin niso namenjena čiščenju/razkuževanju kože.
- Splošna uporaba zaščitnih mask ni potrebna.
- V času povečanega pojavljanja okužb dihal se izogibamo zaprtih prostorov, v katerih se zadržuje veliko število ljudi. Poskrbimo za redno zračenje zaprtih prostorov.

» Peter Torkar, župan Občine Gorje,
Bojan Jakopič, poveljnik Civilne zaščite Gorje

OBČINA GORJE

Pomoč za ljudi v duševni stiski

V času širjenja koronavirusa in razglasitve epidemije številni občutijo zaskrbljenost, tesnobo in strah. Še posebej ranljiva skupina so v tem času ljudje s težavami v duševnem zdravju.

Nevladna humanitarna organizacija Ozara Slovenija ima na Jesenicah s širšo okolico že več let pisarno za informiranje in svetovanje za ljudi s težavami v duševnem zdravju.

Ker se zavedajo, da trenutna situacija prinaša ogromno stisk ljudi, kar opažajo tudi s strani njihovih uporabnikov, so pripravljene pomagati in prisluhniti tudi ostalim občanom Jesenic in ostalih občin Zgornje Gorenjske, ki bi si želeli pogovora. V smeri prizadevanj za preprečevanje in obvladovanje širjenja okužb zaradi novega koronavirusa je izvajanje njihovih programov omejeno na psihosocialno pomoč in informiranje preko telefona in elektronske pošte.

Pokličete jih lahko od ponedeljka do petka med 8. in 15. uro na telefonski številki 031 758 063 ali 04 583 6200 ali pišete na elektronski naslov: maja.kuncic@ozara.org.

» Maja Kunčič

Letos brez Jurjevega semnja

Zaradi trenutne situacije s koronavirusom in po tehnični premisleku smo se skupaj z Občino Gorje odločili, da letošnji Jurjev semenj odpovemo. Odločitev ni bila lahka, saj so bile priprave že v polnem teku, vsi dogovori z nastopajočimi in sodelujočimi sklenjeni, a proti višji sili nimamo kaj.

Se pa vidimo v naslednjem letu, upamo, da nam jo zopet kaj ne zagode!

» Športno društvo Gorje

Informacije za podjetja in ostale delovne organizacije

Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje so pripravili informacije za delovne organizacije v zvezi z novim koronavirusom in navodila za preprečevanje širjenja okužbe.

Vse informacije najdete na spletni strani NIJZ.

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

Kako si pravilno umivamo roke?

Trajanje celotnega postopka: **40-60 sekund**

1. Pred umivanjem vedno odstranimo ves nakit. Roke najprej zmočimo pod toplo tekočo

2. Roki namilimo.

3. Milimo dlan ob dlan.

4. Z desno dlanjo milimo hrbtišče obratno. leve roke in

5. S prsti ene roke milimo med prsti druge roke.

6. S sklenjenimi rokami milimo z dlanjo proti dlani. Roki zamenjamo in ponovimo.

7. Z dlanjo krožno milimo stegnjen palec druge roke, roki zamenjamo in ponovimo

8. Konice prstov ene roke namilimo s krožnimi gibi v obe smeri po dlani druge roke. Roki zamenjamo in ponovimo.

9. Roke temeljito speremo pod tekočo vodo.

10. Roke dobro osušimo s papirnato brisačo.

11. Pipo zapremo s komolcem ali papirnato brisačo.

12. Roke so zdaj čiste

Koronavirus: Odvoz odpadkov in druge dejavnosti javnega podjetja Infrastruktura Bled

Odvoz mešanih komunalnih odpadkov, embalaže in papirja pri uporabnikih se izvaja NEMOTENO in skladno s termini na koledarju odvozov.

Zbirni center je od 17. marca do nadaljnjega zaprt.

Sprejemna pisarna (blagajna) na sedežu podjetja je od petka, 13. marca, do nadaljnjega zaprta. Poravnavo računov lahko opravite na klasičen način (banka, pošta, bankomat, spletna banka) oziroma si uredite plačilo preko e-računa ali trajnika. Za poslovanje z našim podjetjem vam svetujemo uporabo elektronskih poti, v izogib širjenja virusa. Za informacije lahko uporabite različne komunikacijske kanale:

- elektronsko pošto: info@ibled.si,
- nas pokličete na številko 04 5780 512,
- poiščete informacije na naši spletni strani: www.ibled.si.

Odvoz kosovnih odpadkov in zelenega vrtnega odpada

Od torka, 17. marca 2020, se odvoz ne izvaja. Prosim vse, da kosovne odpadke in zeleni vrtni odpad začasno hranite na vašem odjemnem mestu, dokler odvoz ne bo mogoč.

Dela na vodovodu

Od torka, 17. marca 2020, zaradi preventivnih ukrepov na dejavnosti VODOVOD ukinjamo vsa nenujna dela na terenu, kar pomeni, da se do preklica ne bodo izvajale obnove hišnih

vodovodnih priključkov, menjave vodomero, popisi vodomero.

Vsa dela, vezana na oskrbo s pitno vodo, se izvajajo skladno s programi in načrtom HACCP. Pitna voda je zdravstveno ustrezna, zato je voda iz vodovodnih sistemov varna za uživanje.

Nevarni odpadki

O morebitni izvedbi oz. predstavitvi datuma zbiranja NEVARNIH ODPADKOV iz gospodinjstev s premično zbiralnico, ki je bilo predvideno v začetku aprila na različnih lokacijah po vnaprej določenem urniku, vas bomo v nadaljevanju še obvestili.

Prosim pa tudi za vašo pomoč, da skupaj zavezimo širjenje virusa: ostajajte doma oziroma v naravi, poskrbite, da druženja v večjih skupinah predstavite na ugodnejši čas in če zbolite, ostanite doma.

Ukrepi veljajo do preklica. Prosim za razumevanje in strpnost.

Ostanite zdravi!

Pomembno

Odpadke v gospodinjstvih z bolniki, ki kažejo znake bolezni koronavirusa (COVID-19), se lahko odvrže izključno v posodo za mešane komunalne odpadke!

Ministrstvo za okolje in prostor sporoča, da odpadke osebe, ki kaže znake bolezni koronavirusa COVID-19, vključno z materialom za enkratno uporabo, ki ga uporablja bolna oseba in njeni negovalci (na primer rokavice, robci in maske) ter, kadar

je to primerno, tudi osebno zaščitno opremo zdravstvenega osebja (v primeru obiska bolnika, če to ni drugače urejeno), odložijo v plastično vrečko za smeti, nameščeno v prostoru.

Plastično vrečko je treba tesno zapreti (zavezati, zalepiti) tako, da raztresanje vsebine odpadkov ni možno. Zaprto vrečo je treba nato odložiti v posodo za zbiranje mešanih komunalnih odpadkov (črna/zelena posoda) in nikakor ne v zabojnike, namenjene zbiranju ločenih frakcij odpadkov – biološki odpadki, embalaža iz plastike, kovin in sestavljenih materialov, ki se po sistemu od vrat do vrat zbirajo pri uporabnikih. Prav tako rokavice iz lateksa ali podobnih materialov, ki se uporabljajo za nakupe ali druge namene, niso embalaža in zato ne sodijo v posodo za embalažo (rumene barve). Prosim za dosledno upoštevanje navodil za ravnanje z odpadki, da preprečimo širjenje okužbe.

Povezava: <https://www.gov.si/novice/2020-03-17-odpadke-v-gospodinjstvih-z-bolniki-ki-kazejo-znake-bolezni-koronavirusa-covid-19-se-lahko-odvrze-izkljucno-v-posodo-za-mesane-komunalne-odpadke/>

» Infrastruktura Bled

Spoštovane občanke in občani Gorenjske!

Vem, večina prebivalcev najprej pri sebi pomisli "spet je nekdo pometen in nekaj govori", toda število okuženih oseb raste tudi na Gorenjskem, zato vas skupaj pozivamo k odgovornemu ravnanju in upoštevanju odlokov, ukrepov in navodil pristojnih.

Vemo, da je težko ostati doma in "čez noč" spremeniti utečene vsakodnevne opravke izven doma. V trgovino se odpravite po preudarnem premisleku, ali res prav danes potrebujemo to živilo, ali morda lahko grem jutri. Pri gibanju v naravi se izogibajte sprehajalnim potem k turističnim točkam, kjer lahko srečate

večje število oseb. Posvetite se družini in otrokom ter s podstrešij in spodnjih omaric v dnevni sobi poiščite stare igre, ki so v dobi informatike pozabljene.

Pozivamo vas tudi v imenu zdravstvenih delavcev, pripadnikov civilne zaščite, gasilcev, drugih reševalnih služb, članov humanitarnih organizacij in še mnogih, ki poklicno in prostovoljno pomagajo ali pri oskrbi obolelih in okuženih ali pri oskrbi starejših, onemoglih na domovih in drugih socialno ogroženih skupin občanov. Če ne morete sami v trgovino, se lahko obrnete za pomoč na občine, ki so pripravile nujno oskrbo na domu.

Poziv tudi vsem tistim, ki v teh dneh nemoteno delate, upoštevajte zaščitne ukrepe delodajalca, pazite nase in na sodelavce, pazite na medsebojno razdaljo.

Če ne mislite na lastno varnost, pa pomislite na varnost sokrajanov in tistih, ki v teh dneh delajo za našo skupno oskrbo.

Skupaj poskrbimo, da se okužba ne bo širila naprej in OStanite ZDRAVI!

» Regijski štab CZ za Gorenjsko, Klemen Šmid, poveljnik, Izpostava Uprave RS za zaščito in reševanje Kranj, Robert Skrinjar, vodja izpostave

Pravilna higiena kašlja

— Novi koronavirus SARS-CoV-2 —

1

Preden zakašljate/kihnete si pokrijte usta in nos s papirnatim robčkom.

2

Zakašljajte/kihnite v zgornji del rokava.

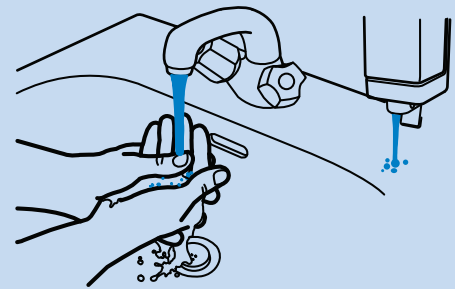
ali

3

Papirnat robček po vsaki uporabi odvrzite v koš.

4

Po kašljanju/kihanju si umijte roke z milom ter vodo.

Spoštovane prostovoljke in prostovoljci Območnega združenja Rdečega križa Radovljica!

Letošnja prezgodnja pomlad in pretoplo sonce, ki nas vabi v naravo in morebiti tudi k prezgodnjim vrtnim opravilom, nam je prinesla tudi epidemijo. Najhujšo do sedaj.

Povečal se je obseg našega dela in to kar na dveh ravneh.

Prva je tista naša humanitarna in naša skrb za vse družine in posameznike, ki so že do sedaj naši stalni prejemniki pomoči. Teh je do sedaj 601. V tej številki niso zajeti tisti prejemniki, ki potrebujejo pomoč samo za premostitev svoje stiske. To humanitarno delo bomo izvajali na običajen način. Posebej bomo pozorni na to, da ob dostavi hrane na dom, le-to dostavimo samo do vrat in pozvonimo in NE VSTOPAMO V HIŠO ALI STANOVA-NJE! V kolikor boste prejemnike klicali za prevzem pomoči, jih kličete na uro in posamično. Pri delitvi uporabljajte zaščitna sredstva in razkužila ter se držite predpisane varnostne razdalje. Posebej bodite pozorni na ranljive osebe, starejše, kronično bolne in invalide.

Drugi del naših nalog v času epidemije je na poziv, to pomeni, da smo vključeni v štabe civilne zaščite v občinah Bled, Bohinj, Gorje in Radovljica, pa tudi v regijski štab CZ. Vse naše obveznosti iz tega dela so objavljene na spletnih straneh občin. Vse dodatne informacije dobite na sedežu RKS-OZ Radovljica.

Sedaj, ko smo vsi v karanteni, je čas za družino, prijatelje in sorodnike. Tudi tiste, ki ste jih v preteklosti morebiti zgrešili. Pokličite jih po telefonu. Pogovorite se z njimi. Tudi svoje varovance – prejemnike pomoči – lahko večkrat pokličete.

V tem času nihče ne sme biti sam in še manj osamljen. To je tudi čas, ko lahko v svoje vrste sprejmete nove prostovoljce in prostovoljke, da bomo pomladili in strokovno okrepili našo organizacijo.

Povejte jim, da humanitarno delo ni samo pomoč drugim, ampak je tudi plemenitenje in notranje bogatenje nas samih. Zadoščenja, da nam je uspelo pomagati, se ne da nadoknaditi z denarjem. To občuti lahko samo vsak sam. Verjemite, ko bo epidemija

premagana, nas bo čakalo veliko dela, strpnosti in medsebojnega sodelovanja, da bomo življenje zopet postavili v normalne tirnice.

Spoštovane prostovoljke in prostovoljci RKS-OZ Radovljica!

Skupaj povezani, kot velika družina, smo že do sedaj dokazali, da smo vredni zaupanja. Naj tako tudi ostane. Pazite na svoje zdravje, strogo se držite vseh navodil, javnih pozivov in internih navodil RKS-OZ Radovljica. Upoštevajte, da se navodila prilagajajo vsakodnevni spremembam, zato jim skrbno sledite.

HVALA VAM ZA VAŠ TRUD IN PRIPRAVLJENOST – PAZITE NASE IN NA SVOJE BLIŽNJE!

» Anica Svetina, Predsednica RKS-OZ Radovljica,

Navodila pri obisku trgovin

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) je izdal navodila v zvezi z obiskom trgovin in številom potrošnikov, ki so glede na kvadraturu lahko ob istem času prisotni v posamezni trgovini oziroma poslovnem prostoru.

Ceprav ni dokazov, da se koronavirus prenaša s hrano, se priporoča redno in pravilno umivanje rok ter varna priprava in shranjevanje hrane. Priporoča se, da se živila, ki jih zaužijemo surova (sadje in zelenjavo), temeljito opere.

Posamezna trgovina mora zagotoviti vsaj 20 m² (kvadratnih metrov) na posamezno stranko, ki opravlja nakup, če je v prostoru hkrati prisotnih več strank. Če je trgovina večja, npr. 100 m², je izogibanje ostalim nakupovalcem in zagotavljanje ustrezne razdalje 1,5 m lažje, zato je lahko v takem prostoru prisotnih tudi več kot pet oseb. Ob tem NIJZ dodaja, da se površina ne sme spustiti pod mejo 15 m² na posameznega kupca.

Razdalja med kupci na blagajni mora biti vsaj 2 metra, lastnik oz. vodja trgovine pa mora določiti največje dovoljeno število kupcev pri posamezni blagajni. Vodja trgovine mora poslovanje organizirati na način, da se loči

število strank, ki opravljajo nakupe, in stranke, ki stojijo v vrsti na blagajni. Zagotoviti je potrebno tudi redno prezračevanje prostorov.

Za kupce zunaj trgovine, ki še čakajo, da bodo vstopili v trgovino, velja, da mora biti razdalja med posameznimi osebami vsaj 2 metra.

NIJZ opozarja tudi na ustrezno in čim bolj pogosto čiščenje in razkuževanje nakupovalnih vozičkov in košar, naprav za vnos PIN-števil ter drugih površin in predmetov, s katerimi prihajajo kupci v trgovini v stik. Trgovina mora zagotoviti rokavice za enkratno uporabo, ki jih stranka po opravljenem nakupu ustrezno zavrže. Izdelki na oddelku delikates se morajo pripravljati sproti in ne smejo biti razstavljeni v vitrinah. Kupcem se priporoča, da druge izdelke, ki niso predpakirani, ob prihodu domov dobro operejo.

V zvezi z nakupi na prostem (tržnice in prodaja izdelkov direktno na kmetijah) prav tako velja, da mora biti razdalja med kupcem in prodajalcem vsaj dva metra, fizični stik med osebama pa naj se v največji možni meri omeji. Tudi v tem primeru velja opozorilo, da je potrebno izdelke ob prihodu domov dobro oprati.

Za preprečevanje stikov med ljudmi in širjenja novega koronavirusa je prišlo tudi do sprememb delovnega časa trgovin. Po novem so lahko prodajalne z živili odprte vsak dan vsaj od 8. ure in najmanj do 18. ure. Med 8. in 10. uro bodo imele prednost pri nakupu in vstopu v trgovine ranljive skupine občanov (invalidi, upokoјenci in nosečnice).

Velja tudi, da so ob nedeljah in dela prostih dneh zaprte vse prodajalne, razen bencinskih servisov in lekarn, ki lahko obratujejo.

Kupce pozivamo, da v trgovinah dosledno upoštevajo navodila prodajalcev, spoštujejo varnostne ukrepe in se po nakupih odpravljajo zgolj v nujnih primerih. V trgovino naj se odpravijo le posamezniki, ki so zdravi. Nakup naj za družino opravi le ena oseba, otroci naj ostanejo doma.

» NIJZ

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

Prve setve križnic in solatnic

V mesecu marcu smo opravili že prve setve v platoje, jih postavili v stanovanja ali v ogrevane zavarovane prostore, pripravili material za zaprte in dvignjene grede. Zagotovo smo si pripravili že načrte za letošnji izbor vrtnin, ki jih bomo sadili v vrtove. Dva meseca pred sajenjem na prosto sejemo paradižnik. Poskrbimo za ustrezne temperaturne in svetlobne pogoje.

Od februarja do konca meseca marca sejemo tudi pomladansko cvetačo in brokoli. Pohitimo, še vedno je čas za setev. Omenjeni vrtnini pridelujemo zaradi omesenelega socvetja, ki ga imenujemo roža. Spadata v družino križnic, kar nakazuje zgradba cveta. Cvet je navzkrižen, sestavljen iz 4 čašnih in 4 venčnih listov, po oploditvi nastane plod, imenovan lusk. Križnice so zelo raznolika skupina vrtnin, ki sodijo med toplotno manj zahtevne vrtnine. Za omenjeno skupino je pomembno, da rastlin vsaj tri leta ne sadimo na isto mesto. Največkrat je težava bolezen glivičnega izvora, ki se imenuje golšavost kapusnic in je značilna za kislja tla. Med škodljivci sta najbolj nadležna kapusov belin in bolhač. Proti bolhaču je najprimerneje ob kapusnice posaditi špinačo, saj naj bi ga odganjal njen vonj korenin.

Cvetača je glede gnojenja posebno zahtevna. Pridelujemo evropski in azijski tip cvetače. Evropski tip uspeva pri nižjih temperaturah in poleti ne tvori rož. Azijski tip cvetače je primeren za poletno pridelavo, saj rože uspevajo pri višjih temperaturah. Z dušikom dognojujemo trikrat v zmer nih količinah, za razvoj rože cvetača potrebuje tudi fosfor in veliko kalija, za kakovosten pridelek pa so pomembni tudi mikroelementi. V primeru pomanjkanja molibdena in bora bodo listi iznakaženi, rastni vršiček se ne bo razvil, rastline bodo po rasti majhne, rože bodo gnile in se slabše razvijale,

lahko bodo temne in grenke, listi bodo iznakaženi. Veliko pomanjkanje molibdena je v kisljih tleh, zato tla apnimo. Pri gojenju cvetače je ključnega pomena pravilna oskrba z vodo. V primeru pomanjkanja vode bodo rože zakrtnile. Najustreznejša zračna vlaga je med 85 in 90 %. Najbolj jo zalivamo v času presajanja. Čeprav cvetačo in brokoli pridelujemo zaradi istega morfološkega dela, je pomembno, da cvetačo vedno sejemo in presajamo na dan za list, brokoli pa na dan za cvet. Kalitev poteka že pri 5 stopinjah, najuspešnejša je pri dvajsetih stopinjah Celzija, pri tej temperaturi bodo v dobrem tednu semena kalila. Temperaturo nato obvezno znižamo vsaj za pet stopinj, da sadike ne bodo izdolžene. To je tudi optimalna temperatura za rast tako cvetače kot brokoli. Sejančke vedno pikiramo v fazi razvoja dveh do treh pravih listov, ne smemo jih izpostaviti močni sončni pripeki. Pri setvi in pri pikiranju izbiramo ustrezen substrat, ki ima rahlo strukturo. Vse sadike pred presajanjem na prosto utrjujemo na nižjih temperaturah.

Kapusnice sadimo v dobro pognojena in vlažna tla. Pomladanske sorte cvetače sadimo v lahka tla, bogata z organskimi snovmi. Reakcija tal za pridelovanje cvetače in brokoli naj bo med 6,5 in 7, običajna sadilna razdalja je 50 x 50 cm. Sadimo jih na lege, ki imajo zjutraj senco. Najboljši sosedje so špinača, zgodnji krompir, grah, nizki fižol, zelena, bob, paradižnik, korenček in solata. Ob cvetačo in brokoli ne sadimo čebule. Brokoli je odpornejši na sušo in ni tako občutljiv na vročino. Brokoli režemo postopno, do treh tednov pred cvetenjem.

V marcu smo na prosto verjetno že posadili spomladanski česen in čebulček, posejali že grah in bob, ki sodita med toplotno nezahtevne stročnice. Seme stročnic pred kalitvijo namočimo v toplo vodo. V tem mesecu v zavarovanih prostorih vzgajamo solato, špinačo, motovilec, peteršilj, mlado čebulo, rukolo ...

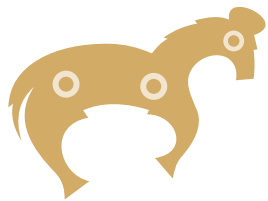
Na naših krožnikih je najpogostejša vrtnina solata. Prve solatnice sejemo na prosto, ko je temperatura tal vsaj tri stopinje Celzija. Poznamo štiri vrste solate: glavnatu solato, ki je spomladi naša najpomembnejša vrsta, delimo jo na maslenko ali mehkolistno in na ledenko ali krhkolistno (batavija). Druga vrsta je berivka, ki ima pokončno rozeto, obira se od spodaj navzgor, sledita še vezivka ali štrucarka, ki oblikuje podolgovate glavice, in rezivka,

ki oblikuje rozeto in jo lahko večkrat režemo. Solatnice ne prenesajo direktnega gnojenja s hlevskim gnojem, občutljive so na klor. Med vegetacijsko dobo jih dognojujemo z dušikom, fosforjem in kalijem. Tla morajo biti dobro odcedna, pH 6,5. Solate ne sadimo poleg peteršilja. Največ težav se pojavi ob previsoki vlagi, pri gostem posevku, ko je pogosta bolezen solatna plesen. Na spodnji strani zunanijh listov se bodo pojavile bele tvorbe, na zgornji strani rjave pege. Preventivni ukrep je redčenje sadik, pikiranje in zračenje zavarovanih prostorov. Ne moremo pa se izogniti tudi pojavi strun in polžev. Slednji lahko v eni sami vlažni noči naredijo pridelek popolnoma neuporaben. Nekateri jih solijo, kar ni najboljše za rast okoliških rastlin in tal, drugi posipajo vabe, polivajo s pivom in žaganjem. Drugi polže poberejo, jih namočijo v vodo in drugi dan površino tal polijejo s to vodo, saj naj bi jih neprijeten vonj odganjal. Ob solato pa lahko sadimo tudi boreč, ki polžem ne ustreza. Počasi bomo pripravili grede in se pripravili na aprilске setve toplotno srednje zahtevnih vrtnin.

» Nataša Kunstelj, BC Naklo

MUZEJSKO
DRUŠTVO
BLED

RAZGLEDI

OBČASNIK 2020 01

DOMOZNANSKI, ZGODOVINSKI, DRUŽBOSLOVNI, KULTURNI IN UMETNIŠKI PRISPEVKI TER NOVICE

BESEDA UREDNIŠKEGA ODBORA

Draga bralka, spoštovani bralec, luč sveta je zagledal Občasnik, mlajši bratec starejših Razgledov, ki že vrsto let kot domoznanska zbirka izhajajo pod okriljem Muzejskega društva Bled in Zavoda za kulturo Bled!

Vsake tri mesece vam bo postregel z raznolikimi prispevki z različnih področij, zlasti domoznanstva, zgodovine, kulture ... z območja občin Bled in Gorje ter širše okolice. Vsake tri mesece bo za vas brezplačno dostavljen v poštne nabiralnike, v Gorjah kot priloga Gorjanskih novic.

Na ta način želimo utrinke, dogodke in obraze iz naše daljne in

bližnje preteklosti ter iz sodobnosti približati vsakomur, ki si to želi, ima omejen dostop do informacij ali pa mu čas preprosto ne dopušča poglobljenega študija. Zato se bomo v naših prispevkih trudili poljudno in preprosto predstaviti različne vsebine.

Kar nekaj avtorjev se predstavlja že v tej številki, vabimo pa tudi ostale, da se nam pridružite bodisi s svojim prispevkom bodisi zgolj s kakšno fotografijo ali predlogom vsebin za naslednje številke.

Vaše prispevke lahko posredujete na e-naslov: info@mdbled.si.

Hvala, ker ste nas sprejeli!

STARODAVNA NASELBINA NA BLEJSKEM HRIBU?

Srečo Vernig

Na zahodni vzpetini Grajskega hriba je ekipa arheologov v letu 2019 pod vodstvom dr. Andreja Gasparija odkrila posamezne najdbe, ki dokazujejo, da je bil hrib naseljen že v daljni preteklosti.

Najdbe nas popeljejo v pozno bronasto in začetek železne dobe, med 9. in 8. stoletje pr. n. št. Srečamo fragmente keramike, bronasto iglo s stožčasto glavo, jantarjevo jagodo. Manjkajo le zidane strukture, čeprav se ob vznožju hriba proti Blejskemu jezeru še danes vidijo ostanki zidov,

katerih čas njihove izgradnje še ni datiran.

Nekoliko mlajše najdbe keramike, okrašene s tipično valovnico, zanesljivo segajo v 6. do 5. stoletje pr. n. št. Številni arheozoološki ostanki drobnice podpirajo trditev o naselbinskem kompleksu v tem obdobju.

Arheološko gradivo potrjuje naselitev tudi v drugi polovici 3. in začetku 4. stoletja pr. n. št. Deli keramičnih posod in steklenega nakita, tudi srebrnik cesarja Galiena (vladal 253-268) podpirajo to datacijo.

Novoveške najdbe umeščamo med 15. in 18. stoletje. V to obdobje sodijo ostanki gospodarskega in bivalnega objekta, najdbe žeblicev, fragmentov keramike, glaziranih in neglaziranih pečnic, delčkov namiznega posodja, poslikanih in glaziranih delov krožnikov, delčkov skled in ročk.

Po ledinskem imenu Grajskega hriba »Nograd« lahko domnevamo, da je bil na tem prostoru v zadnjem obdobju vinograd. Z vsako-

letno obdelavo zemlje so vinarji razdejali spodnje plasti hriba in uničevali dokaze o obstoju starodavne naselbine. Kakor vidimo, ne v celoti.

Domišljijo prebujajo drobne najdbe trikotnih ploščic vitraja. Ali nas bo ta drobna sled kdaj v prihodnosti pripeljala do ostankov cerkvenega objekta na grajskem kompleksu? Kdo ve?

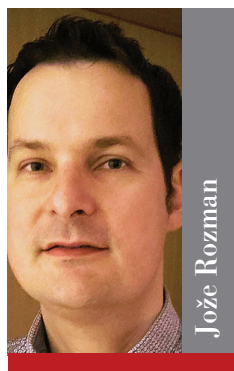
Izkopavanja na zahodni vzpetini Grajskega hriba, 2019 (foto: Srečo Vernig)

Viri:

Luka Škerjanc, Dejan Kožuh, Andrej Gaspari: Integrirane raziskave arheološkega najdišča na zahodnem vrhu Grajskega hriba na Bledu v letih 2018 in 2019, Gorenjski muzej - 9. Valičev arheološki dan

Igor Kavčič: Živahna zgodovina za gradom, Gorenjski glas

GRB NA BLEJSKEM GRADU 1. del

Jože Rozman

Najstarejši ohranjen grb na Blejskem gradu je vzidan nad samim glavnim vhodom.

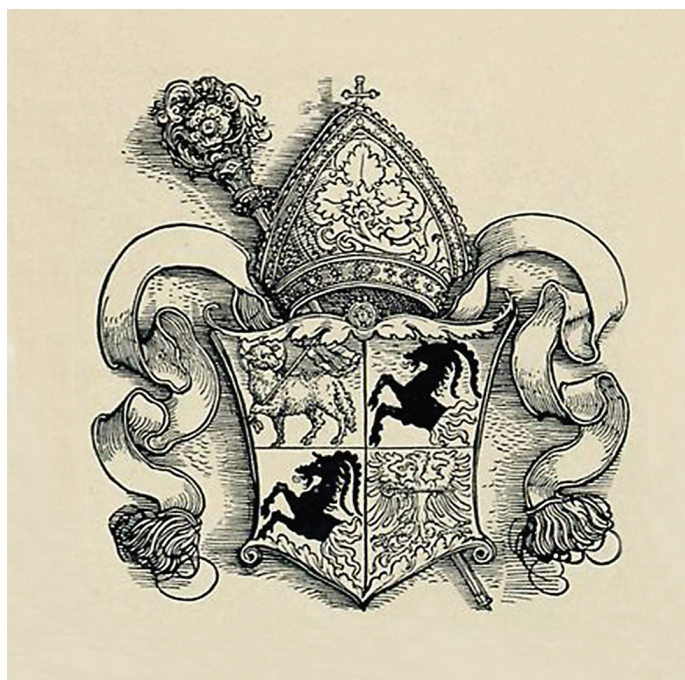
Grb v obliki poznogotskega polkrožnega ščita je obdan s škofovskimi insignijami: nad grbom je mitra, za ščitom na heraldični levi pa škofovska palica. Na prvem od štirih grbovnih polj je simbol Briksna: jagnje božje, ki nosi belo zastavo z rdečim križem. Družinski grb Schroffensteinov je na drugem in tretjem polju: črni kozorog z rdečimi plameni namesto spodnjega dela. Na zadnjem polju je simbol Tirolske: črn

orel z razprtimi krili in kremplji, na prsih ima položeno zlato škofovsko palico.

Grb pripada škofu Christophu I. von Schroffensteinu. Rodil se je leta 1460 na gradu Schroffenstein na Tirolskem. Leta 1483 je doktoriral iz civilnega in kanonskega prava in postal svetovalec briksenškega škofa, leta 1485 pa celo svetovalec cesarja Maksimilijana. Leto kasneje je postal koadjutor Ulrichu von Liechtensteinu, takratnemu knezoškofu v Trentu. Ko se je vrnil v Briksen je služboval kot koadjutor pri knezoškofu in kardinalu Melchiorju von Mechau. Leta 1509 ga je nasledil na škofovskem mestu. Šele dve leti kasneje je bil posvečen v duhovnika oziroma škofa. Izdal je mašno knjigo (Missale Brixinense, 1511) in dokončal gradnjo gradu Bruneck. Umrli je leta 1521. Pokopan je v stolni cerkvi v Briksnu.

Najstarejši ohranjen grb na Blejskem gradu je vzidan nad samim glavnim vhodom (foto: Rok Mučič).

PRAZNIČNI, VELIKONOČNI ČAS

Marjan Zupan

Na veliko soboto se od bližnje cerkve (nekoč s posušeno bukovo gobo) zarana na domove prinese blagoslovljen ogenj. Z njim so gospodinjke zakurile v štedilnikih in pričele s pripravo prazničnih jedi. Na njih je tudi priprava košare jedi za k popoldanskemu »žegnu«. V nedeljo se v zgodnjih jutranjih urah odvija slovesna vstajenska procesija. Nekoč so v pozdrav vstalemu odrešeniku, odrasli fantje in moške »nabijali« z možnarji. Po maši se družina zbere ob velikonočnem

zajtrku, kjer je prisotno meso, ki predstavlja Kristusovo telo; hren so žebliji, s katerimi je bil pribit na križ, rdeči pirhi predstavljajo Kristusovo kri, potica pa krono mučenika. Pri slovesnem velikonočnem zajtrku je v domeni staršev prisotno tudi vino. Nekoč so vanj kanili grenkega pelina, saj so Kristusu med zasmehovanjem in nošnjo težkega križa dajali piti grenkega žolča.

K veliki noči je sodilo »takalucanje pirhov«. V nedeljo popoldan so se pobalini zbrali pri kateri vaških domačij. Tamkaj so v »šupi« z listjem za steljo v poševnino postavili dvoje lat ali grabelj in že so se kotalili pirhi, da bi se nekaj za tem v vnožju zaustavili v mehkem listju. Občasno se je kateri njih razbil in potrebno ga je bilo pojesti. To slednje z razbitimi pirhi se je še češče dogajalo ob drugi igri, ko so pri »štručenju« udarjali s pirhom ob pirh. Najponosnejši je bil kakopak tisti, ki je najdlje obdržal celega. Tu je bilo tudi skokanje pirhov, kjer se je spretno vržen kovanec moral zariti v obarvano jajce. Odrasli pa so na velikonočne nedelje dan fucali, kakor se pravi igri metanja in s tem bližanja kovancev količku oziroma centru. Pri tem početju ni manjkalo zbijanja kovancev in, se ve, pravega mojstrstva v bližanju. Igra je ob komentarjih in podžiganju vedno privabila nemalo glasnih opazovalcev. Tovrstna igra se je lahko igrala tudi na katerem skrbno pomedenih vaških dvorišč in lepo zaokrožila praznično Velikonočno nedeljo. Na velikonočnega ponedeljka dan je prenekateri fant rad prišel k ljubljenu dekletu po lep primerek skrbno, z ljubeznijo izdelanega pirha.

Bogato okrašena velikonočna pirha (foto: Marjan Zupan)

IZ KNJIGE O LEPEM VEDENJU, 1910

»Kdor je izobraženega srca, značajan, ponižen, pozhrtvovalen in resnično ljubi svojega bližnjega, pa to tudi v besedah, vedenju in dejanju nazunaj kaže, je vljuden in olikan.

Zato se zelo motijo tisti, ki mislijo, da so olikani, če se znajo pravilno klanjati, kazati prijazen obraz in govoriti vljudne fraze, da se drugim prikupijo, nimajo pa v svojem srcu prave ljubezni do bližnjega in tistih čednosti, brez katerih nima vljudnost prave veljave.«

LJUDSKI GODEC ALBIN VALANT

Damjan Mulej

Mrkotov Albin je veljal za pravega vese-ljaka, ki je na porokah, veselicah, šran-gah in drugih družabnih dogodkih s har-moniko, domačo pesmijo in besedo ter iskro v očeh vsakomur pričaral nasmeh na obraz.

Rodil se je kot deveti otrok pr´ Mrkotu v Bodeščah na pustni torek. Šalil se je, da je bil zato vse življenje bolj maškara.

Ljubezen do glasbe je začutil zelo zgo-daj, saj je že kot majhen deček rad pos-lušal melodije, ki sta jih na harmoniko

na vogalu domače hiše igrala soseda, Cvernov Ivan in Polde. Svojo prvo harmoniko mu je v 2. polovici 30. let prejšnjega stoletja iz Bosne pripeljal starejši brat Francelj. Sedeč na njegovih kolenih je zaigral prve viže.

Žal je prišla 2. svetovna vojna in kot 17-letni fant se je priključil partizanom kot član brigade, nato je bil kurir na severnem Pri-morskem in na Jelovici. Do smrti mu je zaradi prijazne pomoči krajanov v izredno lepem spominu ostal Prtovč. Pozimi je pogosto moral prečiti mrzlo Sočo, ki ga je mnogokrat odela v leden oklep.

Po koncu vojne je moral na t. i. dosluženje vojaškega roka. V tis-

tem času se je naučil igranja harmonike. Bil je samouk z izrednim poslušom. Not ni poznal, a je hitro znal zaigrati slišano melodijo. Veliko se je naučil tudi od sokrajana, Orenčovga Tina.

Ko se je leta 1947 vrnil domov, je kar s kolesom odšel po svojo prvo frajtonarico v Železnike. Tega leta je zabeležil prvi uradni nastop, na Povšinovi ohceti v Ribnem, hkrati z legendarnim Vil-kom Ovsenikom.

Decembra 1957 se je poročil s Francko iz Nemškega Rovta. Dobi-la sta tri sinove, Francija, Rajka in Andreja. Poleg trdega dela na domačiji je bil kot gozdni delavec zaposlen v KZ Ribno, nato v KZ Bled in nazadnje do upokojitve v GG Bled.

Priključil se je Folklorni skupini KUD Bled. V njej je aktivneje deloval med leti 1990 in 2006 in zbral 1201 nastop. Leta 2007 je postal njihov častni član in prejel bronasto plaketo Občine Bled. Zadnjič je s folkloristi nastopil leta 2012 na prireditvi Veselo po domače. JSKD Republike Slovenije mu je leta 2016 podelil naj-višje priznanje, častno Maroltovo značko za več kot 30-letno delo-vanje v folklorni skupini.

Tudi v jeseni življenja je rad zaigral na frajtonarico, če so mu le od trdega dela zaznamovani prsti to dopuščali. Z 88. leti je bil najstarejši udeleženec srečanja harmonik na Bledu. Za njim je ostala velika zapuščina ljudskih viž, plesov in zgodb.

Viri in literatura:

Begovič, Andrej: V slovo Mrkotovemu Albinu - Albinu Valantu. Blejske novice, 2018, št. 2, str. 10.

Po pripovedovanju Francija Valanta in Angele Zupan 17. 2. 2020 v Ribnem.

PROGRAMI MUZEJSKEGA DRUŠTVA BLED PRESTAVLJENI

Del ciklusa predavanj o Romanovih:

- torek, 17.3.2020 – Rusija na čelu Evrope: Čas Pavla I. in Aleksandra I.
- torek, 24.3.2020 – Obdobje reform: Car Nikolaj I. in Aleksander II
- torek, 31.3.2020 – Konec dinastije: Aleksander III. in Ni-kolaj II.
- torek, 7.4.2020 – Mag. Radovan Pulko: Ruska emigracija v Sloveniji po obdobju Romanovih

In ostali dogodki

- četrtek, 23.4.2020 – Viteška dvorana na Blejskem gradu: PEN 2020 - Ifigenija Simonović z gosti
- četrtek, 26.03.2020 – Blejski pogovori z Romano Purkart – Manca Ogorevc
- sobota, 23.5.2020 – Po poti Miklove Zale (strokovna eks-kurzija)

Srečali se bomo v:

- četrtek, 27.3.2020 – Izid prve številka Občasnika Razgledi
- in dnevno, posnetki predavanj in dogodkov na:

<http://www.mdbled.si>

Albin Valant, 1. 3. 1927 – 19. 12. 2017 (foto, družinski arhiv)

ZAMUJENA OBLETNICA

Drago Bregant

V letu 2019 smo na žalost spregledali 90. obletnico svečane otvoritve Gorjanskega doma. Zgrajen in delno opremljen v letih 1925-26, sicer še brez fasade, ki so jo zaključili leta 1929, je bil v dandanes rekordnem času desetih mesecev. Župnija Gorje je za nov kulturni dom prispevala zemljišče, kmetje les, ostalo prebivalstvo pa po svojih močeh, eni z denarnimi, drugi s prostovoljnimi prispevki. Večnamenska dvorana z odrom je bila namenjena kulturnim prireditvam in odrskim uprizoritvam,

hkrati pa je bila telovadnica katoliško naravnanih Orlov, ki so v letu 1921 ustanovili samostojno društvo. Novogradnja je razrešila problem odrskih prireditev, saj le teh stari Gorjanski dom, zgrajen leta 1884 za potrebe čitalnice in občinskih prostorov, ni omogočal, zato so se odvijale v Domu kmetijskega društva ter na Moravčevem skednju.

Opis otvoritve in fotografije svečanosti, ki jih je posnel fotograf Vengar iz Radovljice, so obelodanili tedanji časopisi. Obširno poročilo dogodka je zabeležil Vestnik prosvetnih zvez junija 1929, med drugim se je med vrsticami znašel tale slavospev: »Redke so fare na Slovenskem, da bi imele vsakovrstne organizacije tako razpredene in da bi bilo življenje v teh organizacijah tako živahno in tako uspešno kot v Gorjah. Eno je za poznavalce razmer in kraja brez vsega dvoma jasno: da je tako in ne drugače, je v veliki meri zasluga duhovščine in učiteljstva, ki je slej ko prej korakalo in delovalo z roko v

roki – za napredek ljudstva. Župniki: Ažman, Piber, Knific; kaplani: Turk, Markež, Bergant so vzgajali ta rod, to pristno zdravo gorenjsko kri in korenino; tudi učiteljstvo je odlično sodelovalo pri tej temeljni vzgoji – uspeh ni izostal. Drevo je obrodilo stoteren sad!«

Pa to ni bil edini dom kulture v tedanji občini. V Spodnjih Gorjah sta bila v tedanjem času še Sokolski dom in dom Svoboda. Vsak od treh na različnih političnih osnovah in vsak za sebe glasnik kulturnega življenja ter udejstvovanja.

Obširnejši prispevek o tem sledi v Razgledih.

Otvoritev so ob 50-letnici prosvetnega društva 16. junija 1929 poleg kulturnih nastopov zaznamovala številna imena takratnega verskega, družbenega in političnega življenja kot npr. ljubljanski škof Gregorij Rožman, ki je dom tudi blagoslovil, in takrat še deželni komisar Marko Natlačen (arhiv Leopold Kolman).

KDO JIH POZNA?

Gorjanski Orli pred Gorjanskim domom še brez fasade leta 1927 (arhiv Leopold Kolman).

Prosimo bralce, da sporočijo imena oseb na fotografiji na naslov: obcasnik.razgledi@mdb.si

Križ alkoholizma

Postni čas je čas, ko se še posebej potrudimo delati na sebi v odnosu do soljudi, do Boga in nenazadnje do samega sebe. Tako je bilo na drugi postni petek v župnišču organizirano predavanje g. Marjana Drčarja, ki nam je predstavil svojo zasvojenost z alkoholom in trnovo pot zdravljenja.

Z alkoholom se je srečal že v osnovni šoli, kar se je v srednji šoli in vojski še stopnjevalo. Šolanje je kmalu opustil. Pravi tudi, da je imel nizko samopodobo, saj z ljudmi ni zmozel komunikacije, če ni prej zaužil alkohola. Kljub vsemu se je poročil in dobil sina. Sprva je življenje potekalo normalno, dokler se niso začela pijančevanja ob sobotah. Čez leta so se dodali še dnevi med tednom, dokler ni bil alkohol njegov vsakodnevni spremljevalec. Ko je

bil v vinjenem stanju, je doma vladalo verbalno in telesno nasilje. Kljub sinovim prošnjam, naj z alkoholom preneha, se je stanje v družini slabšalo. Pustil je tudi službo in nobenega dela ni bil sposoben opravljati, če ni prej »dobil doze«. Po 20 letih zakona mu je žena zaklenila vrata doma in tako je postal brezdomec, klatež. Odločitev, da gre iz domačega kraja, ga je pripeljala do Kopra. Tam je izvedel, da tamkajšnji g. župnik nudi topel obrok za klošarje. Ko se je nekaj časa posluževal teh kosil, ga je g. župnik napotil na srečanje Anonimnih alkoholikov, drugače ne bi dobil več hrane.

Pri Anonimnih alkoholikih se je g. Marjan moral udeležiti vsaj 6–7 predavanj, da je videl, če je tam kaj zanj. Kmalu se je odločil, da preneha s pi-

tjem alkohola in osvojil osnovno veččino, da ne pije ta trenutek – ne včeraj in ne jutri, ampak sedaj ne pije. Kasneje in vsa leta do sedaj vsako delo opravlja s prepričanjem, da ne sme poskusiti niti kaplje alkohola več.

Samopodobo so g. Marjanu pomagale graditi potrditve ljudi, ki so mu nekaj pomenili, občutek pripadnosti, ki ga je vedno občutil v župnišču in zaupanje, ki ga je bil deležen od g. župnika. Tako se je v župnišče vedno rad vračal, ker se je tam počutil varnega in sprejetega. Kmalu se je porodila ideja pomagati tudi drugim brezdomcem. To je bil povod za začetek programa Vrtnica pri Zavodu Karitas Samarijan, kjer g. Marjan sodeluje kot laični sodelavec.

Program Vrtnica je socialna rehabilitacija oseb s težavami zaradi zasvojenosti z alkoholom. Rehabilitacija traja 18 mesecev in je razdeljena v dve fazi ter s tem v dve stanovanjski skupnosti. Cilj programa je vzpostavitev popolne abstinence, osebna, psihološka in socialna podpora uporabnikov, izgradnja pozitivne samopodobe, osmisleiv in urejanje lastnega življenja ter informiranje javnosti o problematiki alkoholizma in posledicah, ki jih le-ta pusti na zdravju in odnosih posameznika. Program je namenjen vsem, ki imajo težave zaradi zasvojenosti z alkoholom, prednostna skupina pa so brezdomci.

» Župnija Gorje

Brez plastike do učenca

Ukinitve plastike za enkratno uporabo v osnovnih šolah je bila osrednja tema srečanja ravnateljev Skupnosti šol Biosfernega območja Julijske Alpe, ki ga je Javni zavod Triglavski narodni park organiziral 6. marca 2020 v Centru Triglavskega narodnega parka Bohinj. Na drugem srečanju ravnateljev in ravnateljic, vodij podružničnih šol in vodij območnih enot Centra šolskih in obšolskih dejavnosti s predstavniki parka je sodelovalo 25 udeležencev, ki so se seznanili tudi s spletno platformo za šole Triglavska zakladnica. Z njo želi Javni zavod Triglavski narodni park mladim približati doživljanje narave in razumevanje pomembnosti ohranjanja le-te, saj je za izgradnjo osebnosti z odgovornim odnosom do narave in ljudi nujno potreben pristen stik z naravo.

Aktivno in tesno sodelovanje s šolami je za Javni zavod Triglavski narodni park izjemnega pomena, zlasti z vidika

spodbujanja odgovornega odnosa do narave, zato si zavod prizadeva razširiti aktivnosti in utrditi povezave znotraj skupnosti šol. V drugem delu srečanja sta zunanja strokovna sodelavka Metka Štrukelj in Mojca Pintar z Javnega zavoda Triglavski narodni park za področje okoljske vzgoje in koordinatorka Skupnosti šol Biosfernega območja Julijske Alpe predstavili idejo ukinitve plastike za enkratno uporabo – stremljenje h krožnemu gospodarstvu brez plastike do učenca. Podrobneje je bil predstavljen primer dobre prakse na Osnovni šoli Josipa Plemlja Bled, ki je v preteklem letu zmanjšala uporabo plastike za več kot pol tone. Z ukrepi, kot na primer naročanje jogurtov v večjih 10-litrskih pakiranjih, uporabo steklenic namesto plastenk in papirne embalaže za malico namesto plastične folije. Ravnateljica Osnovne šole Bled Nataša Ahačič je potrdila, da se z aktivno vključenostjo učencev z majhnimi

koraki lahko stori veliko. Ideja o šolski prehrani in naravoslovnih dneh brez plastike in nerekiclabilne embalaže za enkratno uporabo ter posledično zmanjšanje količine izbrane odpadne embalaže je bila med ravnatelji dobro sprejeta, hkrati pa izpostavlja nekaj izzivov. Bili so enotni, da bodo poskušali najprej z manjšimi ukrepi in nato skupaj s pomočjo JZ TNP poiskati ustrezno rešitev za posamezno šolo ter v novo šolsko leto 2020/2021 stopiti brez plastike do učenca.

Spletna platforma Triglavska Zakladnica (www.triglavskazakladnica.si) je nastala v okviru projekta LIFE NATURAVIVA – Biodiverzitetna umetnost življenja in učenecem ter strokovnemu kadru na zabaven način omogoča konstanten stik z vsebinami območja Julijskih Alp. Cilj Triglavske zakladnice je približati vsebine na temo ohranjanja narave in biodiverzitet osnovnošolcem, opolnomočiti

učitelje z vsebinami, prilagojenimi učnim načrtom, in različnimi učnimi pripomočki. Spletišče Triglavski zakladnica je namenjena tudi obveščanju o aktivnostih, ki jih izvajamo po šolah in različnih aktualnih dogodkih.

Sodelavka Javnega zavoda Triglavski narodni park Mojca Pintar ter zunanja strokovna sodelavka Maja Omladič sta v okviru projekta sodelovanja

med LAS-i: Približajmo Unescova biosferna območja prebivalcem, LAS: Gorenjska košarica in CLLD podrobno predstavili nadgradnjo ter uporabo Triglavski zakladnice. Spletna platforma ne omogoča le dostopa do strokovnih, kvalitetnih in recenziranih brezplačnih učnih vsebin, temveč bo predstavljala novo učinkovito komunikacijsko orodje za interaktivno sodelo-

vanje med osnovnošolskimi izobraževalnimi ustanovami in upravljalci vseh biosfernih območij Slovenije. Prisotni so bili pozvani k uporabi, deljenju ter vabljeni k soustvarjanju vsebin. Zakladnica je dostopna na povezavi: www.triglavskazakladnica.si.

» Tina Markun, TNP

Novičke iz Tekoško-biatlonske sekcije ŠD Gorje

Tekmovalci ŠD Gorje smo potegnili črto pod sezono 2019/20. In s ponosom lahko potrdimo, da je bila to ena izmed bolj uspešnih v zadnjem času. Klub se počasi vrača na pota stare slave. Nekateri pravijo, da naš klub potrebuje večjo profesionalizacijo, za doseganje še boljših rezultatov. A naša prvotna skrb je v društvu vključiti čimveč otrok ter jih s športom odvrti od slabih in škodljivih razvad, ki so bile in so peroč problem današnje mladine. Prav tako pa skrbeti za njihov psiho-fizični razvoj.

Veseli smo, da je v klubu rekordno število novih članov in da so se nam priključili tudi otroci iz drugih krajev (Bohinjska Bela, Blejska Dobrava, Bled). Uspešno smo izvedli tekmovanje v smučarskem teku na Pokljuki, ki je štel za državno prvenstvo, pomagali pri izvedbi svetovnega pokala v biatlonu, v sodelovanju z OŠ Gorje izvedli prireditev Zvezde na snegu. Žal pa zaradi epidemije ne bomo mogli izpeljati DP v biatlonu konec marca in tradici-

onalnega Jurjevega semnja v aprilu. Društvo je močno vpeto v družbeno dogajanje v Gorjah in se trudi, da bi pozitivno vplivalo na razvoj kraja. Zato se vsem, ki nas podpirate oziroma nam stojite ob strani, iskreno zahvaljujemo. Zavedamo pa se, da so vedno možnosti za razvoj in tudi to bomo v prihodnje poskušali izboljšati.

Sedaj pa k rezultatom, kar nas konec koncev vse prav tako zanima. Na svetovnem prvenstvu v Antholzu sta nastopila Nika Vindišar in Miha Dovžan. Oba sta nastopala tudi na tekmah za svetovni pokal. Po stopinjah svoje sestre Nike pa stopa Klara, ki je uspešno nastopala na tekmah IBU-pokala. V nemškem Arberju je osvojila 12. mesto. Ostale tekmovalke v biatlonu letnika 2003/04 se kalijo v slovenskem pokalu in se trudijo, da bi se prebile na mednarodno sceno.

Preboj na svetovno sceno pa je uspel tudi Luku Markunu in Mihi Janu, ki sta nastopila na svetovnem pokalu v smučarskem teku. Prvi je nastopil v Dresdnu v šprintu in potem še v šprintu dvojic, kjer je s Šimencem poskrbel za prvi finale slovenske moške štafete v svetovnem pokalu! Miha pa je nastopil na domačem svetovnem pokalu v Planici. Miha Jan in Jošt Mulej sta se udeležila mladinskega svetovnega prvenstva v Oberwiesenthalu. Dobro so nastopali tudi na tekmah Alpskega pokala pri članih in mladincih. Naj omenimo, da je Miha Ličef osvojil 3 zmage na mednarodni tekmi pod okriljem mednarodne smučarske zveze!

Dobre rezultate smo dosegali tudi na tekmah za slovenski pokal v smučarskem teku in biatlonu. Nekaj naših tekmovalcev je skupno prav pri vrhu, čeprav je to težko, ker se tekme v biatlonu in smučarskem teku odvijajo vsak vikend, pri nas pa se zaradi preštevilčnosti tekem odločajo le za eno tekmo na teden. Pomembnejše kot to, da smo na vseh otroških tekmovanjih pri vrhu, se nam zdi, da bodo uspešni na članskih tekmovanjih. Še bolj kot to pa nas veseli, da otroci niso "zasičeni"

s tekmami in komaj čakajo, da bodo spet začeli z druženjem na treningih in pripravami za naslednjo sezono. Rezultatsko bomo poročali bolj podrobno v naslednji izdaji, ko bo čas za rezultatsko analizo pretekle sezone.

» ŠD Gorje

Gorjanski kolesarji tekmovali na velodromu

29. februarja je bilo na velodromu v Češči vasi pri Novem mestu državno prvenstvo na velodromu za kategorije od mlajših mladincev do elite. Kolesarji KK Gorje so nastopili v petih disciplinah in solidno nastopili glede na to, da je bilo prvenstvo organizirano na začetku priprav kolesarjev na novo sezono. Na svoji prvi dirki med mlajšimi mladinci je nastopal Ožbej Černe in bil najboljši 9. v sprintu na 200 m, v dirki na izpadanje je osvojil 20. mesto, v tempo dirki pa je bil 23. Mlajši člani Gregor Matija Černe, David Kosovel in Matija Topolovec so nastopili v enotni članski kategoriji, kjer so nastopili vsi

najboljši kolesarji slovenskih klubov. V ekipni vožnji olimpijski šprint so osvojili 6. mesto, posamezno pa so nastopili še na 200 m, kjer je bil Gregor Matija Černe 10., na izpadanje, kjer je bil Matija Topolovec 17., na tempo dirki, kjer je bil David Kosovel 15. in v dirki na končni cilj, kjer je Gregor Matija Černe osvojil 18. mesto. Kolesarska sezona naj bi se pričela z dirko v Izoli 21. marca in nadaljevala v 29. marca v Novem mestu ter 4. aprila na Ptuj, vendar so zaradi epidemije do nadaljnjega vsa tekmovanja odpovedana.

» Marjan Knaflič

91 let gospoda Roberta Šimbera

Gospoda Roberta smo obiskali predstavniki občine, Rdečega križa in društva upokojencev in mu voščili za njegov 91. rojstni dan.

Pričakal nas je dobre volje. Ko smo vstopili, je iz pečice zelo prijetno dišalo, namesto bureka se je pekla skutina pita, ta dan je bila namreč pepelnica. Peka pite je delo gospoda Roberta. Postregel je še s toplo pito, seveda je taka najboljša.

Pred sedmimi leti sta gospod in gospa Šimbera praznovala diamantno obletnico poroke. Poročne zaobljube sta obnovila pred županom Petrom Torkarjem v bistroju Hotela Toplice na Bledu. Zaželeli so si pozitivne energije še naprej, da se bodo čez trideset let vsi spet srečali v tem prostoru. Gospod Robert se pošali, da sta z ženo Danico »honorarno« že sedemdeset let skupaj.

Živita zelo zadovoljno življenje. Zgode in nezgode, ki jih nikjer ne manjka, grede z dobro voljo lažje naprej. Pravita, da je Slovenija najbolj socialna država v Evropi in pohvalita,

da je v samem vrhu, kar se tiče pomoči pri zdravju. V Banja Luki so živeli sedemtrideset let. Ko se je začela vojna in je bilo zelo hudo, so se vrnili na Jesenice.

Sedaj imajo hišo na Poljanah. V pri-tličju živi sin z družino, v nadstropju pa onadva. Vnučinja Katarina nas je kar takoj prišla pozdravit s prisrčnim nasmehom. Dela v VDC-ju na Jesenicah in še vedno uspešno trenira judo. Tudi letos je osvojila veliko kolajn na tekmovanjih doma in v tujini.

Te dni je bila doma tudi druga vnučinja Romana, ki sedaj študira glasbo na konservatoriju v Freiburgu v Nemčiji, na meji s Švico. Igra čelo in ima magisterij že opravljen, študij še nadaljuje. Veliko smo se pogovarjali o življenju v tujini in tudi o njenem študiju. S prijateljico, ki igra harmoniko, skupaj prirejata koncerte in s tem pridobita nekaj sredstev za lažje preživljanje. Lansko poletje so se odpravili na družinsko potepanje »po dedkovih poteh«. Obiskali so kraje, kjer je živel

in služboval. Vozili so se po Sloveniji, Avstriji, Hrvaški in Bosni. Potovanje je bilo nepozabno. Klepeta in smeha ni manjkalo in hitro je minil čas.

Zaželeli smo mu veliko dobre volje še naprej in čim boljšega zdravja.

» Marija Jakopič, Rdeči križ Gorje

Natečaj poslikave panjskih končic

Izbruh koronavirusa in posledično zaprtje šol sta vplivala tudi na normalno izvajanje učnega programa ter na izvedbo ostalih dogodkov in javnega druženja. Na Čebelarški zvezi Slovenije smo se zato odločili, da razpišemo natečaj z naslovom Panjske končnice riše vsa Slovenija. S tem želimo vsem, ki so trenutno doma, omogočiti, da spoznajo našo kulturno dediščino, kar risanje panjskih končnic zagotovo je. Preko tega boste spoznavali tudi pomen čebel, čebeljih pridelkov, opraš-

vanja in pridelave hrane v domačem okolju. Priporočljivo je, da so panjske končnice narisane na leseni deščici dimenzije 28 x 13 x 1,5 cm, v kolikor to ni mogoče, pa se jih lahko ustvari tudi na drugih materialih, a naj bodo izdelki enakih dimenzij. Poleg vseh tradicionalnih motivov, ki so upodobljeni na klasičnih panjskih končnicah, je priporočljivo, da se narišejo motivi, povezani s pridelavo hrane v domačem okolju ter s pomenom čebel pri tem. Prijave s fotografijami izdelkov, kjer je

vidno tudi ime in starost avtorja, bomo zbirali v komentarjih objave na naši facebook strani (www.facebook.com/CebelarskaZvezaSlovenije/), lahko pa jih pošljete tudi na e-naslov: simon.golob@czs.si. Z izdelki se sodeluje v dveh kategorijah, glede na starost avtorja: kategorija pod 15 let in nad 15 let.

Prijave sprejemamo najkasneje do 10. maja 2020, najboljše in najbolj izvirne panjske končnice pa bodo tudi nagrajene.

» Čebelarška zveza Slovenije

OSTANI DOMA

Primeri poslikave panjskih končic: klasični motiv (levo) in moderni motiv (desno).

**kamnoseštvo
VURNIK**

- spomeniki, izdelovanje napisov
- okenske police, stopnice
- kuhinjski in kopalniški pulti

Vurnik Franci s.p.
Gradiška pot 6a
4240 Radovljica
TEL: 041 423 161

preverite ponudbo na:
www.kamnosestvo-vurnik.si

Servis računalniške opreme

- prenosni računalniki
- namizni računalniki
- tiskalniki, monitorji
- internetne povezave
- čiščenje virusov

3BM
Jovanice
elektronika in mikroročalniki

je pravi naslov za rešitev vaših težav

3BM d.o.o., Cesta železarjev 7a, 4270 Jesenice,
www.3bm.si, 3bm@siol.net, tel.: (04) 58-36-444

**Že 25 let
z vami**

**POGREBNE STORITVE
NOVAK**

Anton Novak d.o.o.
Hraše 19, Lesce

- ✚ prevozi in ureditev pokojnikov ter pokop z žalnim sprevodom
- ✚ velika izbira krst in žar
- ✚ ureditev vseh potrebnih dokumentov
- ✚ organizacija in izvedba pogrebnih ceremonialov na pokopališčih v občinah Bled, Gorje, Radovljica in Bohinj.

DEŽURNA SLUŽBA:
04 53 33 412
041 655 987
040 887 112

Sprejemamo naročila za sveče in suhe ikebane, žalne ikebane, šopke, poročne šopke in aranžmaje ter aranžiranje daril.

KUPON APRIL 2020

10%
NA IZBRANI ARTIKEL

Kupon velja v aprilu 2020 // Za kupce MCL parkiranje brezplačno
*Kuponi se ne seštevajo in veljajo tudi za izdelke v akciji

Sedež:
MCL Mesni center Luka d.o.o.,
Cesta Kokrškega odreda 26, 4294 Križe

Trgovine:
MCL Mesni center Luka d.o.o., Cesta Kokrškega odreda 26, 4294 Križe, tel.št. 040/294-444
SPB Mesnica Domžale, Ljubljanska cesta 82, 1230 Domžale, tel.št. 01/72-98-474
Union center Bled, Ljubljanska cesta 11, 4260 Bled, tel.št. 04/57-80-121

KUPON APRIL 2020

10%
NA IZBRANI ARTIKEL

Kupon velja v aprilu 2020 // Za kupce MCL parkiranje brezplačno
*Kuponi se ne seštevajo in veljajo tudi za izdelke v akciji

Sedež:
MCL Mesni center Luka d.o.o.,
Cesta Kokrškega odreda 26, 4294 Križe

Trgovine:
MCL Mesni center Luka d.o.o., Cesta Kokrškega odreda 26, 4294 Križe, tel.št. 040/294-444
SPB Mesnica Domžale, Ljubljanska cesta 82, 1230 Domžale, tel.št. 01/72-98-474
Union center Bled, Ljubljanska cesta 11, 4260 Bled, tel.št. 04/57-80-121

KUPON APRIL 2020

10%
NA IZBRANI ARTIKEL

Kupon velja v aprilu 2020 // Za kupce MCL parkiranje brezplačno
*Kuponi se ne seštevajo in veljajo tudi za izdelke v akciji

Sedež:
MCL Mesni center Luka d.o.o.,
Cesta Kokrškega odreda 26, 4294 Križe

Trgovine:
MCL Mesni center Luka d.o.o., Cesta Kokrškega odreda 26, 4294 Križe, tel.št. 040/294-444
SPB Mesnica Domžale, Ljubljanska cesta 82, 1230 Domžale, tel.št. 01/72-98-474
Union center Bled, Ljubljanska cesta 11, 4260 Bled, tel.št. 04/57-80-121

KUPON APRIL 2020

10%
NA IZBRANI ARTIKEL

Kupon velja v aprilu 2020 // Za kupce MCL parkiranje brezplačno
*Kuponi se ne seštevajo in veljajo tudi za izdelke v akciji

Sedež:
MCL Mesni center Luka d.o.o.,
Cesta Kokrškega odreda 26, 4294 Križe

Trgovine:
MCL Mesni center Luka d.o.o., Cesta Kokrškega odreda 26, 4294 Križe, tel.št. 040/294-444
SPB Mesnica Domžale, Ljubljanska cesta 82, 1230 Domžale, tel.št. 01/72-98-474
Union center Bled, Ljubljanska cesta 11, 4260 Bled, tel.št. 04/57-80-121